

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1953

Vragen van de leden **De Roon** en **Brinkman** (beiden PVV) aan de ministers van Justitie en van Defensie over *piraterij en maritiem terrorisme*. (Ingezonden 5 februari 2009)

- 1
Kent u de uitlatingen van een oud-generaal in het artikel «Boten worden bom»?¹
- 2
Deelt u de mening dat het belachelijk is dat het door inadequate regels gebonden Westen gewoon niet in staat blijkt om piraterij in islamregio's en elders effectief de kop in te drukken? Zo nee, waarom niet?
- 3
Bent u bereid om in internationaal verband te bepleiten dat de piratenvrijstaatjes in havens zoals Eyl en Haradhere, op effectieve wijze worden aangepakt? Zo nee, waarom niet?
- 4
Zijn er inderdaad aanwijzingen dat politici in Somalië financiële belangen hebben bij de piraterij? Zo ja, deelt u de mening dat het niet aangaat om effectief optreden tegen piraten in Somalisch territoriaal gebied af te laten hangen van instemming van of voorafgaande informatieverstrekking daarover aan Somalische autoriteiten? Bent u bereid om Nederlandse strijdkrachten in zo'n geval in te zetten tegen piraten zonder eerst de Somalische

autoriteiten(en daarmee de piraten) op de hoogte te stellen van de voorgenomen actie? Zo nee, waarom niet?

5
Deelt u het oordeel van de in het artikel genoemde strafrechtadvocaat, dat de strafbaarstelling van piraterij (artikel 381 van het Wetboek van Strafrecht) inadequaat is om piraten effectief aan te kunnen pakken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u hieraan doen?

6
Welke aanwijzingen zijn er dat er verbanden of contacten bestaan tussen Somalische piraten en islamitische milities, bij voorbeeld Al-Shahab-milities? Wat is bekend over die verbanden en contacten? Deelt u de mening dat dergelijke aanwijzingen een aanpak als hiervoor bepleit (vraag 3) nog meer rechtvaardigen? Zo ja, wat gaat u doen? Zo nee, waarom niet?

7
Is het waar dat opvarenden van marineschepen die verdachte schepen praaieren in door piraterij geteisterde wateren, die schepen niet mogen doorzoeken zolang er geen strafrechtelijk vermoeden van schuld is? Zo ja, bent u bereid om u in te zetten voor verbetering van de regels waardoor dat wel mogelijk wordt? Zo nee, waarom niet?

8
Op welke wijze wordt systematisch vastgesteld dat schepen die zich voor

de Nederlandse kust vertonen niet overmeesterd zijn door piraten die daarmee een terroristische actie zouden kunnen uitvoeren?

9
Mag een gekaapt schip dat mogelijk zal worden ingezet voor een terroristische actie tegen Nederland of Nederlandse belangen, indien alle middelen om dat te verhinderen hebben gefaald door Nederland, in brand te schieten of tot zinken te brengen? Zo nee, waarom? In welke gevallen niet?

¹ De Telegraaf, 31 januari 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de minister van Defensie (ontvangen 17 maart 2009), Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 1797

1
Ja.

2
De bestrijding van piraterij is gegeven de uitgestrektheid van het gebied waarin piraten kunnen opereren niet gemakkelijk. In het geval van piraterij voor de kust van Somalië en in de Golf van Aden hangt het verschijnsel bovendien nauw samen met de instabiele situatie op het land. Een duurzame oplossing kan daarom alleen worden gevonden in een verbetering van de politieke en humanitaire situatie in Somalië.

Om piraterij in de regio Somalië terug te dringen heeft de Europese Unie de maritieme missie Atalanta ontplooid, is de Combined Task Force-151 actief en hebben verschillende landen op nationale basis marineschepen ingezet. Ook de NAVO zal binnenkort een bijdrage leveren aan de piraterijbestrijding voor de kust van Somalië door de Standing NATO Maritime Group 1 (SNMG1) naar de regio te sturen. De verschillende actoren opereren op basis van het VN-Zeerechtverdrag, dan wel de VN-Veiligheidsraadresoluties 1814, 1846 en 1851 die een helder kader bieden voor piraterijbestrijding in deze regio.

Het oplossen van piraterij, waar ook ter wereld, is overigens geen specifieke verantwoordelijkheid van «het Westen». De landen in de regio waar het probleem zich voordoet spelen hierin evenzeer een belangrijke rol.

3 Somalië ontbeert het effectieve gezag en de middelen om tegen piraterij en gewapende overvallen op zee op te treden. Op dit moment assisteren diverse organisaties en landen de Transitional Federal Government (TFG) van Somalië bij de bestrijding van piraterij op zee, daartoe gemandateerd door resoluties van de VN-Veiligheidsraad. Uiteindelijk is een duurzame oplossing nodig van het onderliggende probleem: de politieke instabiliteit en het conflict in Somalië. Derhalve is het van belang dat de internationale gemeenschap ondersteuning biedt bij de verbetering van de situatie in Somalië en de uitvoering van het Djibouti-akkoord.

Nederland draagt hieraan bij door deelname in internationale fora en door de inzet van diverse middelen: humanitaire hulp, steun aan het politieke proces door middel van een bijdrage aan het werk van SG VN gezant Ould Abdallah en deelname aan operatie «Atalanta». Ook binnen de op 14 januari jl. in New York opgerichte contactgroep tegen piraterij voor de kust van Somalië, pleit Nederland voor aandacht voor de problematiek op het land. En marge van de laatste Algemene Vergadering van de Verenigde Naties vond op initiatief van Nederland een overleg over Somalië plaats met de meest betrokken internationale actoren. Tijdens dit overleg werd gesproken over de wijze waarop de

uitvoering van het Djibouti Akkoord het beste zou kunnen worden ondersteund, met name op het terrein van humanitaire toegang en veiligheid.

4 Er zijn geen concrete aanwijzingen die de betrokkenheid van Somalische politici bij piraterij aantonen.

5 Nee. Vooralsnog kan niet uit de rechtspraak worden opgemaakt dat artikel 381 van het Wetboek van Strafrecht inadequaat is om zeeroof te vervolgen.

6 Er zijn geen concrete aanwijzingen die verbanden tussen Somalische piraten en islamitische militieën aantonen.

7 De mate waarin staten hun rechtsmacht kunnen uitoefenen tegen schepen op volle zee, die niet de eigen nationaliteit hebben, wordt bepaald door het internationale recht. Een staat mag op volle zee slechts optreden wanneer het internationale recht dat uitdrukkelijk toestaat. Piraterij (zeeroof) wordt aangemerkt als een internationaal misdrijf en is opgenomen in artikel 100 en verder van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (Montego Bay 1982, ook bekend als UNCLOS). Indien er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat een schip op volle zee zich bezig houdt met piraterij, verleent het UNCLOS een oorlogsschip onder meer de bevoegdheid om dit schip te doorzoeken.

8 Zeescheepvaart dient sinds 1 juli 2004 te voldoen aan de, binnen de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) geformuleerde, International Ship and Port Facility Security Code (ISPS Code). Deze code is opgesteld om het «gevaar van opzettelijke ongeoorloofde acties» het hoofd te bieden. De code schrijft voor dat op schepen een alarmsysteem aanwezig is. Wanneer zich op een schip een veiligheidsincident voordoet, kan vanaf het schip een alarmmelding (Ship Security Alert System (SSAS) melding) worden verstuurd. Deze melding wordt vervolgens door het Kustwachtcentrum doorgezet naar de relevante autoriteiten.

9 Nederland behoudt onder alle omstandigheden het recht zichzelf te verdedigen tegen terroristische aanvallen. De wijze waarop door de overheid wordt gereageerd op een mogelijk op handen zijnde terroristische actie met een geaapt schip, hangt af van de specifieke omstandigheden van de kaping. Waar geweld onvermijdelijk is tegen aanvallen van buitenaf, zal het eventuele gebruik daarvan in algemene zin moeten voldoen aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit. Voor handhaving van de rechtsorde in Nederland geldt onverkort de nationale wet- en regelgeving.